

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
ПРИЈЕМАНО 04.07.2013
Докторат
301/2

Проф. др Јелена Ђ. Лопичић Јанчић: РЕЦЕНЗИЈА НА РУКОПИС

Проф. др Зоран Вучинић:
МЕЂУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО, Београд, 2013. године

Прочитала сам и размотрила рукопис Проф. др Зорана Вучинића под насловом **МЕЂУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО**, који је написан на 485. странице компјутерског А 4 формата.

Рукопис Проф. др Зорана Вучинића **МЕЂУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО** је уџбеник међународног јавног права који је намењен и студентима Факултета безбедности у Београду, који изучавају међународно јавно право на основним академским студијама. Рукопис је својом садржином прилагођен према Наставном плану и програму Факултета безбедности у Београду.

Рукопис је подељен у четири дела.

Први део рукописа под насловом Уводна питања међународног јавног права садржи посебних пет поглавља, која обрађују веома значајне институте међународног јавног права, са намером да студенти стекну неопходна знања о међународном јавном праву. У првом поглављу се обрађују Појам и карактеристике и дефиниција међународног јавног права. У другом поглављу обрађен је настанак и развој међународног јавног права. У трећем поглављу обрађен је однос унутрашњег и међународног јавног права, што је од значаја за разумевање саме обавезности међународног јавног права. У четвртном поглављу обрађена је кодификација од првих почетака па све до савремених кодификација. У петом поглављу су обрађени извори међународног јавног права. У овом делу рада доста обимно и темељно су обрађени почев од појма и класификација извора међународног јавног права, а затим врло детаљно међународни уговори.

Други део рукописа под насловом Субјекти међународног јавног права подељен је у четири поглавља. Прво поглавље под називом Појам и врсте субјекта, обрађује Државе, Међународне владине организације и Појединац (човек). Друго поглавље под називом Државе обрађује доста детаљно и обимно почев од појма и настанак државе, преко основна права и дужности држава, врста држава, унутрашњи и спољни органи, сталне дипломатске мисије, сталне конзуларне мисије, специјалне мисије и мултилатерална дипломатија. Треће поглавље под називом Међународне организације обрађује Организацију уједињених нација. Четврто поглавље под насловом Положај човека обрађује почев од Заштите људских права до Међународно кривично правосуђе.

Трећи део рукописа под насловом Решавање међународних спорова садржи четири поглавља. Прво поглавље под насловом Начини решавања међународних спорова су спорови међу државама који су супростављени њиховим интересима и који се решавају принудним путем или избором од неких мирних средстава дипломатским и судским путем. Друго поглавље под насловом Принудна средства обрађена су реторзија, репресалије и рат. Дипломатска средства: непосредни дипломатски преговори, добре услуге и посредовање, анкетне комисије, мирење и поступак пред ОУН. Судска средства: арбитража и

Међународни суд правде. Посебно је обрађена Примена оружане силе у међународном јавном праву, и то правно недозвољена примена оружане силе и правнодозвољена примена оружане силе.

Четврти део рукописа од насловом Регулисање оружаних сукоба је веома садржајно и детаљно обрађен. Садржи следаћа поглавља: Међународно право оружаних сукоба, Почетак и завршетак рата, Оружане снаге у сукобу, Подручје ратних операција, Правила поморског ратовања, Правила ваздушног ратовања, Правила о ратној окупацији, Односи између страна у сукобу, Правила о неутралности, Лица заштићена у оружаним сукобима, Правила о средствима и начинима вођења оружаног сукоба и Немађународни оружани сукоби.

Разматрајући рад Проф. др Зорана Вучинића Међународно јавно право одмах са великим задовољством могу да констатујем да се ради о једној значајној и вредној књизи, у којој је на систематски начин обрађена материја међународног јавног права.

Сам садржај и концепт на који је изложена и обрађена материја међународног јавног права, не само да задовољава све научне и методолошке стандарде код писања универзитетских уџбеника, систематских књига, монографија него одликује се и одређеним новинама које у нашој међународно јавној правној литератури нису заступљена или веома ретко. Посебно истичем бројну научну литературу домаћу и страну, коју је аутор навео у свом раду приликом навођења и образложења одређених поставки, а која је зналачки наведена и износи 439. фус нота.

Наиме, код сваког дела књиге прво се даје кратак сумарни уводни део који укратко објашњава читаоцу шта тај део рада садржи, тако да читалац одмах зна шта је пред њим за читање.

Затим, следи списак домаће и стране литературе, која се односи на тај део рада као и на сва поглавља која су садржана у том делу рада. Списак и избор домаће и стране литературе је заиста импресиван и зналачки одабран и наведен, како она старија тако и савремена, тако да читалац добија један потпуни преглед и увид у домаћу и страну литературу.

На крају завршетка сваког дела даје се резиме читавог дела и поглавља које обрађено.

Значајна новина коју је аутор увео то је да се на крају сваког од четири дела књиге дају питања за проверу знања, обично 40 до 50 питања. То је веома значајно за студенте и све остале кориснике ове књиге да на основу ових есенцијалних питања провере своје знање, као и да ова питања уствари обавештавају студенте и друге кориснике књиге усмеравају која су то најважнија питања која треба припремити и научити.

Све ове наведене новине које је Проф др Зоран Вучинић у свом раду унео и применио, код нас веома ретке, а у иностраним књигама ове врсте пре свега у универзитетским уџбеницима су редовно заступљене, тако да овој књизи даје посебну вредност и значај.

Аутор Проф. др Зоран Вучинић је у својој књизи Међународно јавно право обрадио најважнија питања међународног јавног права, и иста прилагодио као уџбеник студентима Факултета безбедности у Београду а према постојећем Наставном плану и програму Факултета безбедности, као и Правилнику о

издавачкој делатности које регулишу обим и обавезне структуралне елементе уџбеничке литературе.

Савремено Међународно јавно право се је последњих стотинак година веома изградило и узнатрпредовало, и постало апсолутно признато од читаве међународне заједнице као и од Уједињених нација и ту нема више никакве дилеме која је у прошлости постојала да ли је међународно јавно право уопште право, ко га све признаје да ли има санкција и сл. У том контексту обзиром на његов обим и корпус заиста је веома тешко да се у једној књизи обради читаво међународно право. Зато приликом објављивања књига из међународног јавног права све зависи од аутора и његове концепције и умешности да се у једној књизи објаве макар делови најважнијих питања међународног јавног права.

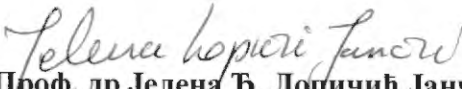
Сматрам да је Проф. др Зоран Вучинић несумњиво успео да у својој књизи Међународно јавно право управо обухватио и обрадио најважнија питања међународног јавног права, од настанака међународног јавног права па све до савремених дана. Сам метод излагања, објашњења и образлагања саме материје, науке, теорије, међународне праксе и својих ставова, погледа и коментара је на завидном научном нивоу. Књига је писана веома јасним и разумљивим језиком и стилем, тако да је могу читати не само стручњаци за међународно јавно право, и студенти међународног јавног права него и сви које интересује материја међународног јавног права.

Књига Проф. др Зорана Вучинића представља значајан допринос српској науци међународног јавног права, јер се ради о једном савременом научном раду у који је аутор уложио велики труд, и која ће попунити и одређене празнине у овој материји које постоје у нашој науци и пракси, а које је аутор са успехом обрадио.

Аутор ове књиге Проф. др Зоран Вучинић је познати правни писац из области међународног јавног права и међународних односа, писац више књига и педесетак чланака, коментара, расправа, приказа и осврта у нашим часописима.

На основу изложеног предлажем да се рукопис Проф. др Зорана Вучинића што пре објави, јер је у питању рад од изузетног домаћег и међународног значаја.

Београд, 25. јун 2013.

Проф. др Јелена Ђ. Лопичић Јанчић
Академија за дипломатију и безбедност у Београду
ул. Травничка бр. 2. Телефон: 063-316-574

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
ПРИМЉЕНО: 04.07.2013
ДОСТАВЉЕНО: 301/3

Prof. dr Boris Krivokapić
Redovni profesor,
Fakultet za državnu upravu i administraciju, Megatrend univerzitet, Beograd, i
naučni savetnik,
Institut za uporedno pravo, Beograd

RECENZ IJA

knjige
Prof. dr Zorana Vučinića
MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO

Obim: 1,192.458 slovna znaka sa proredom.

I

Knjiga prof. Vučinića „Međunarodno javno pravo“ je univerzitetski udžbenik, prilagođen potrebama studenata Fakulteta bezbednosti (Beograd).

Ona sadžinski obuhvata sve najvažnije oblasti međunarodnog javnog prava, s tim da su neke teme u pogledu obima i sadržine prilagođene potrebama profila Fakulteta bezbednosti, a neke su svesno izbegnute, imajući u vidu da se izučavaju u okviru posebnih predmeta na pomenutom fakultetu.

Knjiga ima četiri osnovna tematska dela.

U prvom su, kako je to i logično i uobičajeno, obrađena pitanja koja predstavljaju uvod u međunarodno javno pravo – pojam i karakteristike međunarodnog javnog prava, njegov nastanak i razvoj, odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava, izvori međunarodnog prava, njegova kodifikacija. U okviru izvora obrađeno je i pravo međunarodnih ugovora.

Drugi deo knjige bavi se subjektima međunarodnog prava. Nakon što definiše subjekte međunarodnog prava, autor posebno izlaže najvažnija pitanja koja se tiču osnovnih subjekata tog prava – država: pojam i nastanak države, priznanje država, nadležnost države, sukcesija i kontinuitet države, odgovornost država, vrste država, državna teritorija, organi države za održavanje međunarodnih odnosa.

U ovom delu posebno su obrađena i najvažniji problemi koji se tiču drugih glavnih subjekata međunarodnog prava – međunarodnih organizacija. Autor daje pojam, karakteristike i zajednička obeležja međunarodnih organizacija, a zatim dovoljno detaljno izlaže pitanja koja se tiču najvažnije univerzalne međunarodne organizacije – Ujedinjenih nacija (nastanak, ciljevi, načela, glavni organi i dr.). Pisac se, vrlo kratko, osvrće i na specijalizovane agencije UN, kao i na regionalne organizacije. U ovom delu dat je i osvrt na položaj čoveka u međunarodnom

pravu, u prvom redu na međunarodnopravno zaštićena ljudska prava i zaštitu pojedinih kategorija ljudi, ali i na krivičnu odgovornost pojedinaca za povredu međunarodnog prava.

Treći deo knjige posvećen je rešavanju međunarodnih sporova. U skladu sa u teoriji dobro poznatim pristupom, autor prvo izlaže prinudne načine rešavanja međunarodnih sporova (retorzije, represalije, rat), a zatim se bavi diplomatskim i sudskim sredstvima rešavanja tih sporova. Posebno zanimljiv je deo koji se tiče primene oružane sile u međunarodnom pravu, pri čemu pisac posebno analizira pravno nedozvoljenu i pravno dozvoljenu upotrebu sile.

Konačno, četvrti deo knjige bavi se regulisanjem oružanih sukoba. Kao stručnjak za tu oblasti, autor je vrlo pregledno obradio pitanja kao što su: međunarodno pravo oružanih sukoba; početak i kraj rata; oružane snage strana u sukobu; područje ratnih operacija; posebna pravila pomorskog i vazdušnog rata; pravila o ratnoj okupaciji; pravila o neutralnosti i dr.

II

Udžbenik prof. Vučinića „Međunarodno javno pravo“ pisan je razumljivo, stručno i kvalitetno, lepim jezikom i sa merom.

Pisac je uspeo da građu kojom se bavi izloži na relativno malom broju strana – u meri koja se i očekuje od univerzitetskih udžbenika. U tom smislu dovoljno je primetiti da je i tako složene probleme međunarodnog prava kao što su izvori tog prava ili odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava, uspeo da prezentira na pregledan način, a opet na relativno malom prostoru. On zaslužuje svaku pohvalu za to što je uspeo da osnovne principe i institute međunarodnog prava izloži na način koji je kvalitetan i potpun, ali istovremeno i dovoljan za potrebe studenata osnovnih akademskih studija.

Izlaganje je jasno, pregledno i logično. Pisac je koristio i referentnu literaturu, uključujući radove koji su objavljeni u poslednjih nekoliko godina, dakle savremena dela. Moglo bi se primetiti da je šteta što nije malo veći udeo literature na stranim jezicima, ali to je u neku ruku i razumljivo, ako se ima u vidu namena knjige. U svakom slučaju, tamo gde je za to bilo mesto, pisac se poziva i na najpoznatije autore i radove na stranim jezicima, pre svega na engleskom.

Pošto je reč o univerzitetskom udžbeniku, poseban kvalitet predstavlja činjenica da su iza svakog odnosnog dela data kontrolna pitanja za proveru znanja.

Imajući u vidu sve izloženo, mislimo da je prof. Vučinić uspeo da ostvari upravo ono što je hteo – da napiše jasan, moderan, kvalitetan i za studente prijemčiv i interesantan udžbenik.

Stoga nam čini čast da predložimo

da se udžbenik prof. dr Zorana Vučinića „Međunarodno javno pravo“ objavi

i kao takav koristi na Fakultetu bezbednosti i drugim odgovarajućim visokoškolskim ustanovama.

Beograd, 20.6.2013.

